LAUKO DUOMENŲ LAPAS: 45° NENDRIŲ STOGO IR Ø10 CM SKIFTESVERK NAMELIS

Parametrinis tikro mastelio CAD | 5,00 × 6,00 m (30 m²) | 4 × 1,50 m plono beržo tarpai | 45° žieminių nendrių stogas | Nendrių-molio grindys

DOK: TDS-SKIFT-LT-v4
RED: 2026-11-26 | KRAIGAS: 4.81 M (<5,0 M)

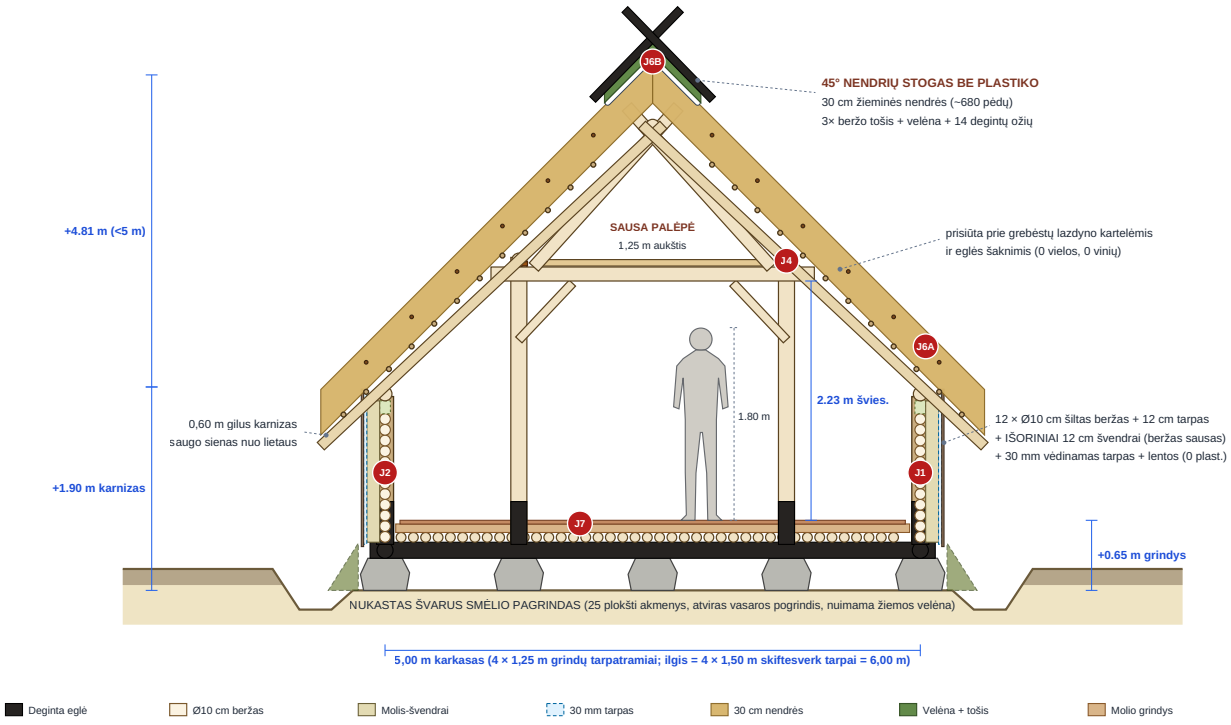

1 PAV. TIKRO MASTELIO PJŪVIS: 45° NENDRIŲ STOGAS, Ø10 CM SKIFTESVERK BERŽO SIENOS IR PAKELTOS GRINDYS — MASTELIS 1:40 | METRAI

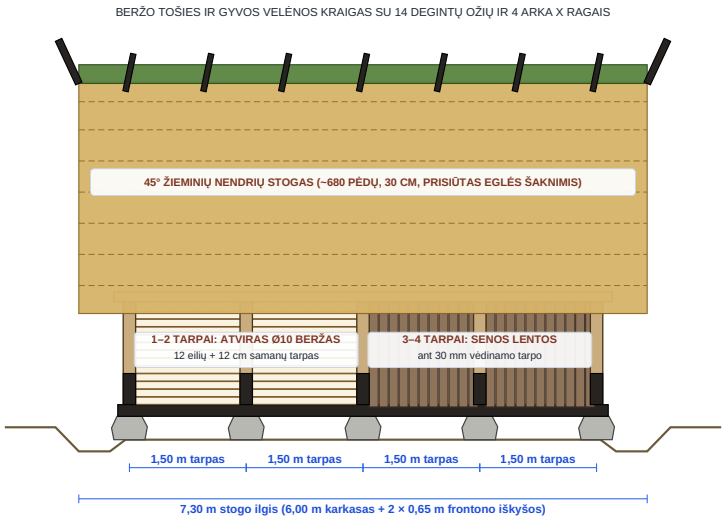

2 PAV. TIKRO MASTELIO ŠONINIS FASADAS (4 × 1,50 M = 6,00 M): Ø10 CM BERŽO RĄSTELIAI IR VĖDINAMOS LENTOS — MASTELIS 1:45 | 12 EILIŲ

MAZGŲ, SIENOS, GRINDŲ IR 45° NENDRIŲ STOGO DETALIŲ ATLASAS

Plokštelės J1 (Skiftesverk stulpas), J2 (272 mm pataisyta siena: išoriniai molio arba gesintų kalkių švendrai), J7 (Grindys), J4 (45° mazgas), J6A (Stogas), J6B (Kraigas)

METRINIAI MASTELIAI: 1:5 / 1:10 / 1:15
NULIS VINIŲ | NULIS VIELOS | NULIS PLĖVELIŲ

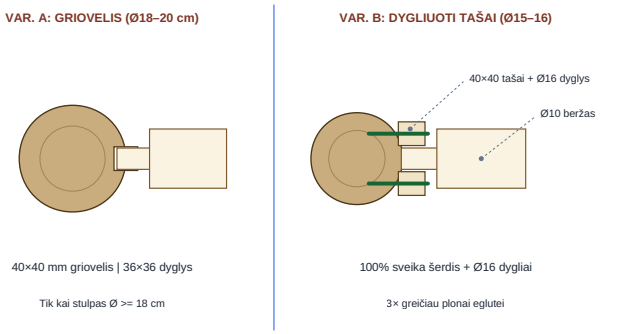

J1 · SKIFTESVERK MAZGAS (PLANAS): GRIOVELIS IR DYGLIUOTI TAŠAI — MASTELIS 1:5

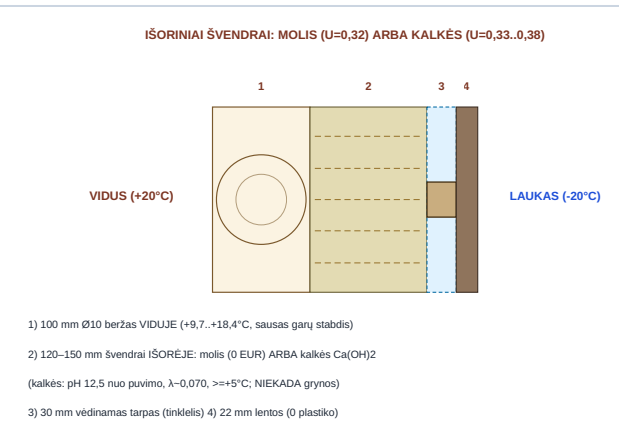

J2 · PATAISYTA SIENA (272 MM): ŠILTAS BERŽAS + IŠORINIAI ŠVENDRAI — MASTELIS 1:5

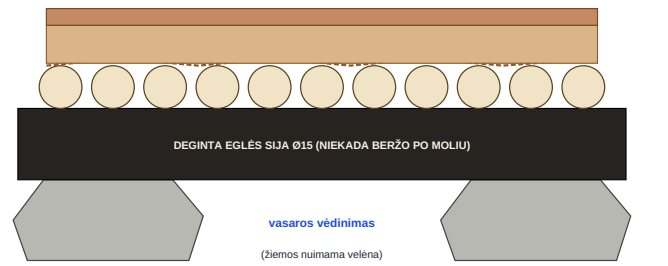

J7 · PAKELTOS NENDRIŲ IR MOLIO GRINDYS (NENDRĖS + MOLIS) MASTELIS 1:10

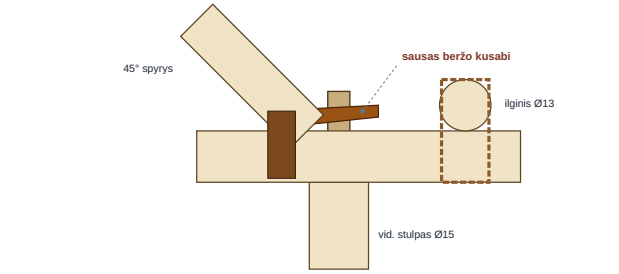

J4 · PAGRINDINIS 45° RĖMO MAZGAS (0 VINIŲ, 0 VARŽTŲ) MASTELIS 1:10

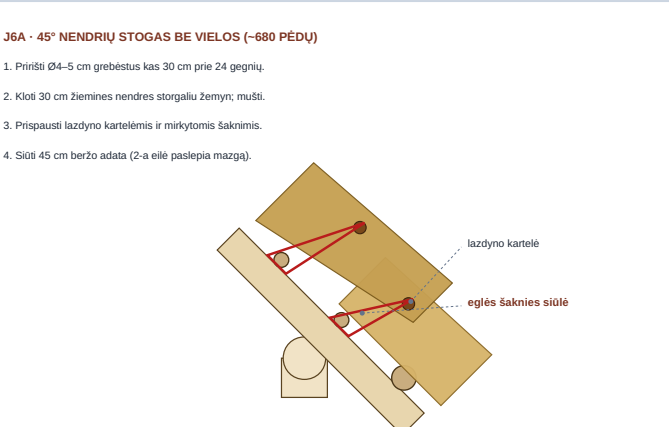

J6A · 45° NENDRIŲ STOGAS: KARTELĖS + SIUVIMAS ŠAKNIMIS (0 VIELOS) — MASTELIS 1:10

J6B · SANDARUS KRAIGAS: BERŽO TOŠIS + VELĖNA + DEGINTI OŽIAI — MASTELIS 1:15

ATVIRAS MEDŽIAGŲ ŽINIARAŠTIS IR 1 ŽMOGAUS ĮRANKIŲ SĄRAŠAS

Etaloninis 5,00 × 6,00 m (30 m²) medinio namelio dydis · Rankinių įrankių rinkinys vienam statytojui (be kainų, be elektros)

ATVIRAS LEIDIMAS: TDS-SKIFT-LT-v4
NULIS PLASTIKO | NULIS VINIŲ | NULIS VIELOS

1. MEDŽIAGŲ IR MEDIENOS PJOVIMO ŽINIARAŠTIS (5,00 × 6,00 M | 4 × 1,50 M TARPAI | 45° NENDRIŲ STOGAS)

Elementas	Rūšis ir tikras Ø	Kiekis ir ilgis	Ruošimo laikas	Svarbiausia taisyklė objekte
Skiftesverk sienų rąsteliai	Nužievintas beržas **Ø10–12 cm**	~220–240 vnt. × 1,50 m (~460 dyglių 36×36 mm)	Žiema (sausis–vasaris) mažiausiai sulos	Nulupti žievę TĄ PAČIĄ DIENĄ (5 kl. beržas); palikti 10–12 cm sėdimo tarpą.
Pamato sijos ir vainikai	Tik eglė / pušis **Ø15–16 cm**	10 sijų × 2,75 m + 4 vainikai × 3,20 m	Žiema / sausuoliai	Apdeginti 3–4 mm; NIEKADA nedėti beržo po molio grindimis; 25 plokšti akmenys.
Stulpai, stygos, ilginiai	Eglė / pušis **Ø13–18 cm**	10 išor. + 10 vid. stulpų, 5 stygos, 10 ilginių/kraigas	Žiema / sausuoliai	Ø15–16 cm stulpams naudoti dygliuotus 40×40 mm tašus (J1 B); apačią apdeginti 40 cm.
45° gegnės, spyriai, ožiai	Eglė / pušis **Ø9–12 cm**	24 gegnės (4,4 m), 10 spyrių, 14 paspirų, 14 ožių, 4 ragai	Žiemos retinimas / viršūnės	60 cm žingsnis; giliai apdeginti 14 kraigo *ožių* ir 4 vėjalenčių ragus.
Juodgrindžių kartys (J7)	Tik spygliuotis **Ø8–10 cm**	~200 karčių × 1,55 m (per 1,50 m tarpatramį)	Žiema / sausuoliai	Nužievinta eglė po molio-nendrių sluoksniu; perpinama lazdyno kartelėmis.
Grebėstai, prispaudėjai, ryšiai	Lazdynas / gluosnis **Ø1,5–5 cm**	56 grebėstai (3,7 m), 52 kartelės, ~40 grind. karčių, ~150 ryšių	Žiema ir ankstyvas pavasaris	Žali lazdynai susukami virš žarijų tvirtiems *neso* ryšiams; nulis vinių / vielos.
Žieminės vandens nendrės	Sausos stovinčios *Phragmites australis*	**~750 standžių pėdų** (~680 stogui + ~70 grindims)	Įšalas (sausis–vasaris) pjauti ant ledo	Pjauti TIK žiemą ant ledo; statyti kūginėmis gubomis, kad nesudrėktų.
Išorinė sienų izoliacija	Nežydintys švendrai + molis ARBA gesintos kalkės	**~4,0–4,5 m³** pluošto + molio tyrelė ARBA ~11–15 maišų (25 kg) CL90 kalkių	Rugpjūtis–rugsėjis (≥+5 °C su kalkėmis)	Dėti **IŠORĖJE** už beržo (be pūkų). Kalkės $Ca(OH)_2$ suteikia pH 12,5 apsaugą nuo puvimo; niekada grynos kalkės be pluošto.
Tošis, šaknys, velėna, lentos	Beržo tošis / eglės šaknys / velėna / senos lentos	12 m² tošies, 250–300 m šaknų, ~70 velėnų, ~42 m² lentų	Gegužės pab.–birželis (sulos metas)	3× tošis + 30 velėnų = kraigas (J6B); šaknys prisiuva stogą (J6A); 30 mm vėdinamas tarpas + lentos.

2. PILNAS RANKINIŲ ĮRANKIŲ RINKINYS VIENAM ŽMOGUI (BE KAINŲ, BE ELEKTROS)

Grupė	Būtini rankiniai įrankiai	Tiksli paskirtis statant vienam
Matavimas ir gulsčiukas	5 m ruletė, gulsčiukas (arba medinis A formos nivelyras), mūrininko virvelė, svambalas, skriestuvas	5,00 × 6,00 m stačiakampio įstrižainėms, 25 akmenų išlyginimui (±3 mm), rąstų žymėjimui.
Žievinimas ir skėlimas	Nužievintojas (skustuvas), skeltuvas (*froe*, galima pasidaryti iš senos lingės), kietmedžio kūjis, 4 apdeginti skėlimo pleištai	Tos pačios dienos beržo žievinimui (~240 rąstelių), tašų/lentų skėlimui, 70 *kusabi* pleištų drožimui.
Dailidės mazgai	1,2 kg kirvis, 400 g dailidės kirvukas, lankinis pjūklas (žaliam ir sausam medžiui), 20–25 mm kaltas, peilis, galąstuvas ir dildė	Trumpinimui, ~460 slankiojančių dyglių drožimui, J4 kiaurųjų lizdų kalimui, kasdieniam 3 min. galandimui.
Derlius ir žemės darbai	Rankinis dalgis / pjautuvas, kastuvas, medinis molio grūstuvas (*meška*), nendrių muštuvas, išdrožta 45 cm medinė adata	~750 žieminių nendrių pėdų pjovimui, durpės nukasimui iki smėlio, molio grindų plūkimui, stogo siuvimui.
Kėlimas ir kalkių sauga	Tvirtos virvės, tempimo diržai, medinės rogės (*travois*), 2 šakotos kartys; guminės pirštinės ir akiniai (dirbant su kalkėmis)	Žiemos medienos tempimui sniegu, 5 rėmų pakėlimui vienam, akių ir odos apsaugai nuo šarminio $Ca(OH)_2$.

3. METINIS STATYBOS PROCESAS PAGAL GAMTINIUS MEDŽIAGŲ LANGUS

Metų laikas	Darbo laikas	Lauko darbai ir eiliškumas	Biologiniai / oro vartai
ŽIEMOS ĮŠALAS *Sausis–vasaris*	30–34 pusd.	Pjauti ~750 sausų žieminių nendrių pėdų ant užšalusių griovių; retinti jaunuolyno beržus ir rinkti sausuolius egles; **beržą nužievinti tą pačią dieną**; tempti sniegu ant rogių; išpjauti ~460 dyglių ir viduje džiovinti 70 beržo *kusabi* pleištų.	**ĮŠALO VARTAI:** Mažiausiai sulos, sausos nendrės, lengvas tempimas sniegu.
ATODIRVIS *Kovas*	14–16 pusd.	Patikrinti vietinį molį (≥5 cm juostelė) arba numatyti gesintų kalkių variantą; virš +2 °C nužievinti eglės rąstus; apdeginti (3–4 mm) pamato sijas, stulpų apačias (40 cm), 14 *ožių* ir ragus; pasitikrinti vietines STR I grupės ribas.	**UGNIES IR TEISĖS VARTAI:** Patvirtinti aukščio ir ploto ribas prieš dedant pamatus.
PAVASARIO RĖMAS *Balandis–gegužė*	32–36 pusd.	Nukasti durpę iki švaraus smėlio (velėną krauti žole žemyn); iškasti 25 cm nuolydžio griovelius; išlyginti 25 akmenis; sudėti degintas sijas ir juodgrindes; vienam pakelti 5 rėmus virvėmis ir kartimis; sudėti gegnes ir sukrauti beržo sienas džiūti po stogu.	**DŽIOVYKLA:** Karkasas saugo džiūstančius beržus nuo lietaus.
SULOS LANGAS *Gegužės pab.–birž.*	20–22 pusd.	Nulupti 12 m² plačios baltos beržo tošies ir ištraukti 250–300 m seklių eglės šaknų (skelti ir mirkyti). Pririšti 56 lazdyno grebėstus; uždengti 45° nendrių stogą prisiūnant šaknimis (J6A); kraigą užbaigti 3× tošimi, 30 velėnų ir 14 *ožių* (J6B).	**SULOS VARTAI (2–3 SAV.):** Tošis švariai lupasi TIK pavasario sulos metu.
SAUSAS VĖJAS *Liepa*	16–18 pusd.	Pritvirtinti Ø9 cm eglių juodgrindes + lazdyną; suplūkti 8 cm molyje mirkytų nendrių *Lehmwickel* + 3,5 cm 1:3 smėlio-molio-pelenų paviršių (J7), užtrinti šlapiu akmeniu. Pogrindį laikyti visiškai atvirą vėjui.	**DŽIŪVIMO VARTAI:** Molio grindys turi išdžiūti iš abiejų pusių iki rudens drėgmės.
SIENŲ UŽDARYMAS *Rugpjūtis–rugsėjis*	14–16 pusd.	Patikrinti beržo drėgnumą **<18%** ir sėdimą; nupjauti nežydinčius švendrus; pamirkyti molio tyrelėje **ARBA gesintų kalkių $Ca(OH)_2$ piene** ir sudėti 120–150 mm **IŠORINĖJE** beržo pusėje; įrengti 30 mm vėdinamą tarpą + lentas ir duris.	**KALKIŲ VARTAI (≥+5 °C):** Gesintos kalkės privalo kietėti 4+ sav. be šalnų (karbonizacija į $CaCO_3$).
ŽIEMOJIMAS *Spalis–lapkritis*	2 pusd.	Žiemai apdėti pogrindžio perimetrą išsaugota velėna ir eglišakėmis (balandį vėl atidaryti vasaros vėdinimui).	Sandaru −20 °C Baltijos žiemai.

4. PATIKRINTA KONSTRUKCINĖ IR DRĖGMĖS FIZIKOS SUVESTINĖ

Inžinerinė patikra	Patikrinta reikšmė (5,00 × 6,00 m)	Fizikos principas ir pasekmė objekte
45° stogo sniegas ir masė	Sniegas (II zona, μ_1=0,40): **0,64 kN/m²** Nendrės + gegnės: **0,96** -> **1,60 kN/m²**	45° nuolydis greitai nusausina nendres ir perpus mažina sniegą; gegnė Ø9,5 cm σ=3,2 MPa (<11 MPa), δ=1,73 mm (L/1023); stogo U≈0,18.
Skėtimas, grindys ir klupumas	Stygos tempimas H = **1,50 kN** SLS (**2,05** ULS) Sija Ø15 (1,25 m): δ = **0,80 mm** (L/1563) Vid. stulpo Eileris: P_{cr} = **371 kN**	Sausi *kusabi* pleištai užrakina tempimą; 1,25 m akmenų tinklas apsaugo molio grindis nuo trūkinėjimo (<L/500); stulpo klupumo atsarga >30×.
Beržo tangentinis sėdimas	**4,0–5,0%** oru džiovinant (12–15% drėgmė) 1,20 m šonas = **60 mm** | frontonas = **105 mm**	Palikti **100–120 mm** samanomis užkimštą tarpą virš beržo; apvadą tvirtinti TIK prie viršutinio vainiko.
Furjė ir Glaserio patikra (J2)	Molis+švendrai 120 mm: **U=0,32** (+9,7 °C) Kalkės+švendrai 120/150 mm: **U=0,38 / 0,33** Grynos kalkės be pluošto: **U=0,93 (NETINKA)**	Izoliacija PRIVALO būti **IŠORĖJE** už 5 kl. beržo (6,7–10:1 garų išėjimas = SAUSA). Gesintos kalkės $Ca(OH)_2$ veikia kaip šarminis rišiklis su pluoštu, niekada vienos.